

Anna-Karin Håkansson
Specialistbarnsköterska,
rehabassistent
Arbetsterapi och
Fysioterapi barn

Anna-Karin Håkansson är specialistutbildad barnsköterska inom barn- och ungdomsvård. Sedan 2015 arbetar Anna-Karin på Arbets- och Fysioterapi barn som rehabassistent. Anna-Karin har haft Drottning Silvias Barnsjukhus som arbetsplats i 23 år.

Mobilisering av hjärtopererade barn på Barnhjärtcentrum, Drottning Silvias Barnsjukhus.

Under åren 2019 - 2021 gavs möjligheten för Anna-Karin att studera på YRGO, högre yrkesutbildning Göteborg. Utbildningen ledde till specialistutbildad undersköterska inom barn- och ungdomsvård. Utbildningen genererade i ett examensarbete på 25 YH-p. Anna-Karin och kollegan Martina Pålsson skrev tillsammans om "Mobilisering av hjärtopererade barn på Barnhjärtcentrum, Drottning Silvias Barnsjukhus".

Syftet med examensarbetet var att utveckla ett arbetssätt för mobilisering av en hjärtopererad patient, vilket skulle ingå i undersköterskans dagliga arbetsrutin.

Metoden som användes var en enkätundersökning till undersköterskor angående mobilisering av hjärtopererade barn.

Individuella intervjuer genomfördes med två fysioterapeuter med inriktning barnkardiologi angående deras respektive uppfattning om undersköterskans kunskap om mobilisering av hjärtopererade barn.

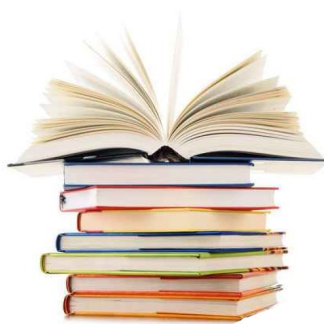
Resultatet visade att det från undersköterskor finns önskemål om mer kunskap och gärna utbildning inom mobiliseringsområdet.

Fysioterapeuterna vill hjälpa till i frågor som rör mobilisering, samt utbilda undersköterskor i hjärtverksamheten.

Författarna utarbetade ett förslag för förbättrat samarbete mellan hjärtavdelningens undersköterskor och fysioterapeuter angående hjärtopererade patienter.

Om undersköterskor får mer kunskap om vikten av att mobilisera patienterna, kan det ge en ökad trygghet för båda parter. Detta skulle kunna innebära att patienterna fortare rehabiliteras och att vårdtiderna förkortas.

E-post: anna-karin.hakansson@vgregion.se

Ellen Odéus
MSc, leg
arbetsterapeut,
doktorand
Arbetsterapi och
Fysioterapi barn
Drottning Silvias
barnsjukhus

Ellen har jobbat på arbetsterapi i snart 20 år och blev klar specialist med inriktning utredning och behandling 2017. Ellen drivs av utvecklingsarbete och tycker det är en fantastisk förmån att få inspireras varje dag av de barn och ungdomar hon möter i sitt arbete.

Sleeping habits and the preconditions to health changes in sleep behaviours habits in children and adolescence with autism spectrum disorder ASD or ADHD and their families.

Att inte sova ordentligt och samtidigt ha diagnoser som ADHD/autism innebär ofta stor inverkan på ungdomarna och dess familjer. Det är vanligt och tröttheten kan bidra till en destruktiv spiral där sömnbristen ger negativa effekter på humör och ork, skolresultatet blir lidande och man mår dåligt av att inte kunna sova och blir på så sätt stressad och konsekvensen kan bli att sömnen blir ännu mer negativt påverkad.

Att ha diagnoserna autism/ADHD innebär att det kan vara extra svårt att ta till sig behandling, "goda råd" och få till fungerande rutiner. I doktorandprojektet är syftet att titta på dessa aspekter från olika synvinklar. Vi behöver lära oss mer om utmaningarna och möjligheterna för att erbjuda bra behandlingsinsatser.

I första studien genomfördes en registerstudie där tyngdtäckesförskrivning kartlades och jämfördes med läkemedelsförskrivning för att se om sömnmedicin gjorde att tyngdtäcket återlämnades.

I studie två planeras det för en fokusgruppstudie för att undersöka hur föräldrar till ungdomar som är diagnostiserade med autism/ADHD ser på sina möjligheter att påverka barnens/familjernas situation och hur de kan stötta sina ungdomar att få ett fungerande sömnbeteende.

Studie tre kommer att rikta sig mot ungdomar som kommer att intervjuas om sin situation och hur de ser på sin möjlighet att påverka sina sömnrutiner.

Som sista delstudie planeras en genomförande-studie som ska titta på de insatser som är planerade inom barn och ungdomspsykiatri i Västra Götalandsregionen där det ska introduceras nya behandlingsprogram och riktlinjer rörande sömn. Även här planeras för fokusgrupper, då riktad mot både behandlare och de som får behandling enligt det nya konceptet som ska starta under år 2023. Studien ska identifiera och adressera eventuella svårigheter med behandlingen utifrån möjligheterna att genomföra och utvärdera denna typ av behandling i en RCT-studie.

E-post: ellen.odeus@vgregion.se

Anna Haavisto Olow

Leg sjukgymnast, MSc
Arbetssterapi och
Fysioterapi barn

Anna är sjukgymnast sedan 14 år tillbaka, och sedan 8 år tillbaka på Drottning Silvias barnsjukhus där hon arbetar mot Reumatologmottagning och Kirurgiavdelning barn. Anna är nybliven specialist i pediatrik fysioterapi.

Titel: Upplevd kunskap om medicinska frågor, träning, smärta och socialt stöd bland ungdomar med juvenil idiopatisk artrit

Författare: Anna Haavisto Olow, Anna-Lena Lagerkvist

Diagnosinformation är en viktig del i fysioterapeutens arbete i teamet runt ungdomar med juvenil idiopatisk artrit (JIA). För att veta vad informationen ska fokusera på behöver vi veta hur ungdomarna upplever sin kunskap. Syftet med studien var att undersöka upplevd kunskap och om den skiljer sig mellan könen och mellan olika subtyper av JIA.

Ungdomar med JIA, 13–17 år gamla som följdes på Drottning Silvias barnsjukhus skickades ungdomsversionen av "Medical Issues, Exercise, Pain, Social Support questionnaire" (MEPS).

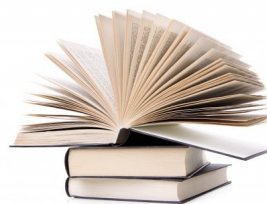
Trettiosju av 70 ungdomar valde att delta, 73% flickor. Resultaten visade en otillräcklig kunskap om medicinsk bakgrund, ledanatomi och vad blodprovsvärden betyder. De flesta ungdomar räds varken blodprover eller ledinjektioner.

Majoriteten upplever högt deltagande i fysisk aktivitet och skolidrott samt hög förmåga att anpassa aktiviteter och lindra smärta.

Ungdomarna upplevde sig ha otillräcklig kunskap om stödåtgärder från samhället (t.ex. bidrag, klimatresa). Mellan subtyper skattade ungdomar med polyartikulär JIA sin upplevda kunskap som närmare tillräcklig om medicinsk bakgrund, ledinflammation och tecken på ledinflammation jämfört med ungdomar med entesitrelaterad JIA. Flickor skattade högre än pojkar i fråga om "Kunskap om tecken på ledinflammation" och "Värdesättande av JIA-kontakter".

Sammantaget visar resultatet att det finns områden där ungdomar med JIA upplever otillräcklig kunskap om sin diagnos. Resultaten visar även att det finns signifikanta skillnader mellan könen och mellan diagnossubtyper. Informationen kan användas i utvecklandet av patientutbildning.

E-post: anna.olow@vgregion.se

Lisa Andréen
Leg psykolog,
Specialist i
neuropsykologi
BUP Specialmottagning
SURF-teamet

Lisa Andréen är specialistpsykolog och arbetar på BUP Specialmottagning SURF-teamet, en specialistenhet som tar emot barn och ungdomar med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser och psykiatrisk problematik. Lisa har arbetat som klinisk psykolog sedan 2009 och har tidigare arbetat inom barn- och vuxenhabilitering samt på BNK.

Lisas specialistarbete var del i en studie som gjordes i samarbete med forskare på Gillberg-centrum vid Göteborgs universitet. Studien var en sammanhållen studie med single subjects, mixed method, design som prövade och utvärderade en datorbaserad övning i ögonkontakt för personer med autism.

Att undvika ögonkontakt är ett ofta uppmärksammat tecken på autism hos såväl barn som vuxna. Många individer med autism rapporterar själva att ögonkontakt gör dem stressade eller obekväma. Historiskt har flera förklaringsmodeller utgått från att detta speglar ett socialt ointresse hos individen. Ny forskning har emellertid visat att personer med autism snarare blir emotionellt överväldigade av ögonkontakt och därför ofta aktivt undviker ögonkontakt.

Förutom att uttrycka sin rätt till respekt för neurodiversa sätt för kommunikation, uttrycker en del personer med autism en önskan att förbättra sin förmåga att tolerera ögonkontakt då detta i så hög grad påverkar deras vardag. I studien genomförde fem vuxna personer med autism ett 21-28 dagars datoriserat program som kombinerar psykoedukation med graderad exponering för ögonkontakt genom foton. Intervjuddata, frågeformulär, blickmönster och psykofysiologiska mätningar samlades in för att övervaka och utvärdera resultat.

Inför insatsen beskrevs samtliga individer obehag till följd av ögonkontakt i vardagen. De beskrev ögonkontakt som överväldigande och obehaglig men också mångfacetterat och komplex på så sätt att obehaget de upplevde verkade vara sammantvinnat med frågor kring identitet och hur man ville upplevas av andra vilket ledde till en konstant inre förhandling.

Data efter insatsen visade en observerbar ökning av ögonkontakt samt att den inte skedde på bekostnad av ökad stress. Deltagarna beskrev att även om de fortfarande inte uppskattade ögonkontakt så hade den blivit lättare att tolerera och tog mindre energi och de upplevde också att de i högre grad börjat reflektera över när de valde att ta ögonkontakt och förvems skull.

E-post: lisa.andreen@vgregion.se